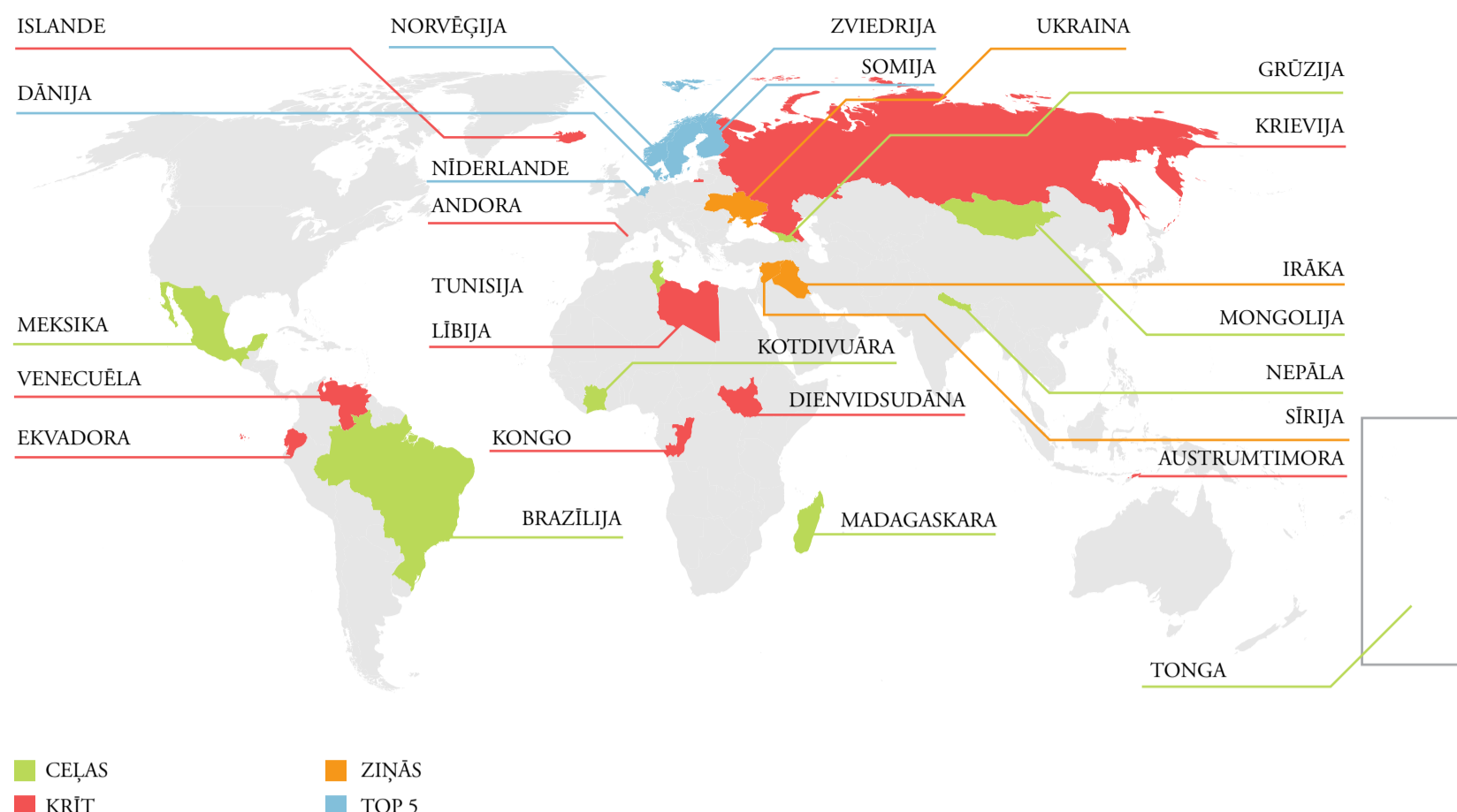

ATTĪSTĪBA NAV IESPĒJAMA BEZ BRĪVAS PRESES

AVOTS: REPORTIERI BEZ ROBEŽĀM
izmantoti Eiropas parlamenta sagatavotie materiāli

2015.GADA RANGS:

PRESES BRĪVĪBAS UZSVARI

KRĪT

	2014	2015
ANDORA Daudz interešu konfliktu, tāpēc daudziem žurnālistiem bija lielas grūtības atspoguļot Andoras banku aktivitātes	5	27 32
AUSTRUMTIMORA Valdība ierosināja jaunu stingru preses likumu, kas noveda pie pašcenzūras izplatīšanās	77	26 103
KONGO	82	25 107
ISLANDE	8	13 21
VENECUĒLA	117	20 137
EKVADORA	95	13 108
LĪBIJA	137	17 154
DIENVIDSUDĀNA	119	6 125
KRIEVIJA	148	4 152

CEĻAS

	2014	2015
MONGOLIJA Sāk kļūt manāmi ieguvumi no pieņemtā informācijas pieejamības likuma	108	34 54
TONGA	63	19 44
MADAGASKARA	81	17 64
GRŪZIJA	84	15 69
KOTDIVUĀRA	101	15 86
NEPĀLA	120	15 105
TUNISIJA 2014.gada politiskā stabilizācija bija ieguvums ziņām un informācijai, tomēr uzbrukumu skaits žurnālistiem joprojām ir ļoti augsts	130	4 126
BRAZĪLIJA	111	12 99
MEKSIKA	152	4 148

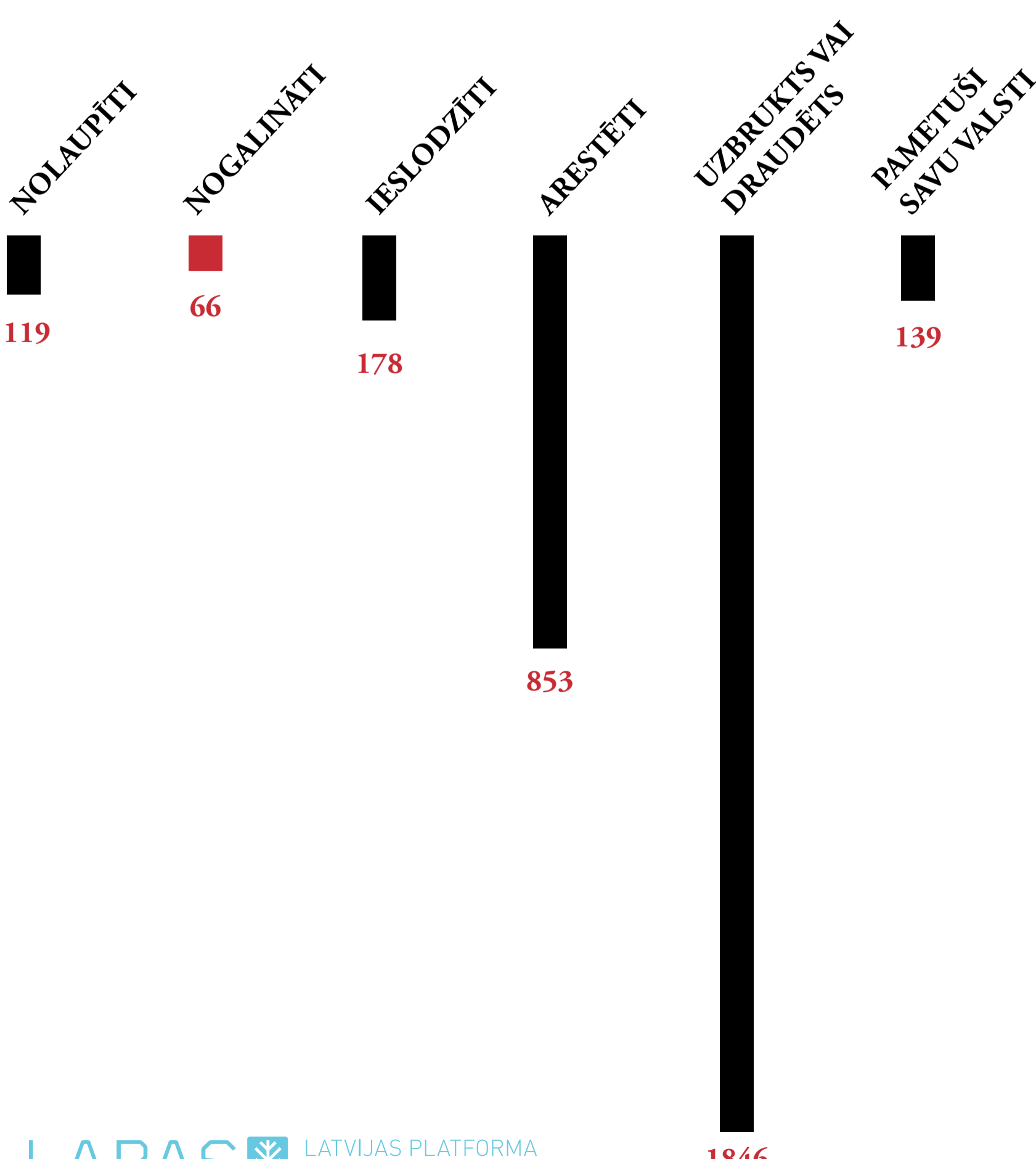
TOP 5

	2014	2015
SOMIJA	1	0 1
NORVĒGIJA	3	1 2
DĀNIJA	7	4 3
NĪDERLANDE	2	2 4
ZVIEDRIJA	5	0 5

ZIŅĀS

	2014	2015
IRĀKA	108	3 54
SĪRIJA Islāma valsts uzspieda mediju cenzūru rajonos, kurus tā kontrolēja	177	0 177
UKRAINA Seši mediju darbinieki nogalināti konfliktā Austrumukrainā	127	2 129

2014.GADĀ ŽURNĀLISTI PASAULĒ

VIEDOKĻA RAKSTS

MEDIJU LOMA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶU SASNIEGŠANĀ

Ilgtspējīga attīstība ir atkarīga no informētu cilvēku līdzdalības pārvaldības procesos un lēmumu pieņemšanā - šo domu, paužot viedokli par mediju lomu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā, pieņemsim par aksiomu un sākumpunktu. Taču kā cilvēkiem kļūt informētiem, kas rosina viņus kritiski domāt, analizēt notiekošo un varbūt pat līdzdarboties? Kāda ir mediju loma šajā procesā? Vai iespējams izmērīt, kādi rezultāti tiks

sasniegti 2030. gadā? Cik būtiskas ir valstu atšķirības? Ko var ietekmēt starptautiskie līgumi un nacionālie tiesību akti, ko - valstu valdības un profesionālas organizācijas? Vai informācijas kara apstākļos mediju lomai būtu jāmainās? Atbildes uz šiem jautājumiem ir būtiskas ne vien starptautiskās attīstības sadarbības sabiedrībai, bet arī Latvijas attīstības sadarbības pamatnostādņu nākamā plānošanas perioda kontekstā.

Globālās debates par informācijas pieejamības (16.10. apakšmērķa) izmērāmiem rādītājiem

Raksta tapšanas laikā - 2015. gada aprīlī - ANO Ģenerālā asambleja pirmo reizi sāka detalizēti apspriest Atvērtās darba grupas ierosinātos specifiskos 17 ilgtspējīgas attīstības mērķu (SDGs) un to 169 saistītos apakšmērķus¹, kā arī rādītājus, ar kuru palīdzību ANO varēs mērīt virzību uz šiem mērķiem.

16. mērķis paredz veicināt mierīgu un iekļaujošu sabiedrību, nodrošināt tiesas pieejamību visiem un veidot efektīvas, atvērtas un iekļaujošas institūcijas visos līmeņos. Var diezgan droši teikt, ka 16. mērķis tagad ir guvis plašu atbalstu, un tas neapšaubāmi ir liels solis uz priekšu. Saistībā ar mediju lomu, īpaši būtisks ir 16. mērķa 10. apakšmērķis, kas uzdod

„nodrošināt sabiedrības piekļuvi informācijai un aizsargāt pamatbrīvības saskaņā ar valstu tiesību aktiem un starptautiskajiem nolīgumiem”.

Bet tā galīgās redakcijas pieņemšana, kurā būtu iekļauti jēgpilni izmērāmi SDGs rādītāji, vēl nav nodrošināta. Paredzams, ka UNESCO to iesniegs maija beigās. Ir sakāmvārds, ka velns vienmēr slēpjas detaļās. Tāpēc tieši rādītāji ir ļoti svarīgi, tāpat - kurš, kā un kāpēc izvēlas šos rādītājus, lai dažādas interpretācijas neradītu tehniskas šaubas un politiskas bažas par paša mērķa nevajadzīgumu.

Turklāt ir būtiski ne vien izprast sabiedrības piekļuves informācijai nozīmīgumu, bet arī iestāties par

¹ <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/1579SDGs%20Proposal.pdf>

mehānismiem tās nodrošināšanai, tos kritiski izvērtēt. Runājot par ilgtspējīgu attīstību, ir populāri uzsvērt mediju svarīgumu, bieži aizmirstot, ka šos mērķus sasniegt nav plašsaziņas līdzekļu darbs². Līdzīgi ir ar mediju lomu hibrīdkara apstākļos, ko trāpīgi raksturojusi Rīgā bāzētā portāla Meduza galvenā redaktore Gaļina Timčenko: „Jebkuri materiāli, kurus mēs publicējam, teiksim, pirms diviem gadiem vēl lenta.ru, tika uztverti kā dzīves norma, taču tagad tiek uztverti gluži vai kā žurnālistikas varoņdarbs. Mani tas, taisnību sakot, aizvairo, jo mūsu kredo ir informācijas izplatīšanas brīvība un vārda brīvība. Viss!”³

Tātad SDGs kontekstā svarīgi ir runāt par nepieciešamo piekļuvi informācijai un iespēju efektīvi īstenot tiesības uz izteiksmes brīvību, tai skaitā, brīvu un neatkarīgu mediju pastāvēšanu.

Mediju attīstības globālais forums (GFMD) sadarbībā ar vairākām organizācijām, kas iestājas par izteiksmes brīvību un informācijas pieejamību, ir sagatavojis rekomendācijas par iespējamajiem rādītājiem. Pirmkārt, attiecībā uz informācijas pieejamību, tiek uzskatīts, ka būtisks un izmērāms rādītājs ir informācijas pieejamības konstitucionālās garantijas vai īpašs nacionālā līmeņa tiesību akts. Šis rādītājs ne vien ir balstīts pamattiesībās, bet arī ietver izmērāmu faktu – ir vai nav valstīs radīta šāda tiesību norma. Lielākā daļa ANO dalībvalstu jau ir pieņēmušas šādas tiesiskās garantijas, galvenokārt pēdējo tikai desmit gadu laikā. Taču Zviedrija šādu aktu pieņēma jau 1766.gadā.

Panākt vispārēju valstu atbildību šim ierosinājumam šķiet pilnīgi saprotami,

praktiski sasniedzami, un viegli izmērāmi. Var teikt, ka labi likumi var pastāvēt, bet tie ne vienmēr tiek pildīti – trūkst institucionālās kapacitātes, nav vēlēšanās, dominē slepenības kultūra, korupcija. Un tomēr šāda juridiska apņemšanās ir sekmju priekšnoteikums, jo nevar pašauties vien uz valdību solījumiem, ka informācija tiks publiskota labprātīgi.

Bez neatkarīgas preses, kas var brīvi iegūt, atklāti analizēt un plaši izplatīt informāciju, informācijas pieejamībai nav nozīmes. Tāpēc, otrkārt, svarīgs rādītājs ir preses brīvība. Lai tas neskanētu vien abstrakti, mediju attīstības un cilvēktiesību organizācijas ir ierosinājušas kā rādītāju iekļaut žurnālistu vai mediju darbinieku skaitu, kam gada laikā valstī uzbrukts, tie aizturēti vai pat nogalināti, pildot profesionālos pienākumus.

UNESCO pētījumi par preses brīvību un neatkarīgu mediju attīstību katru gadu ir pieejami Pasaules preses brīvības dienas ziņojumos, ir ģenerāldirektora paziņojumi, nosodot žurnālistu slepkavības. UNESCO pārskati pārsniedz šos draudu un vardarbības aspektus un ņem vērā vispārējo valsts tiesisko, politisko, kultūras un ekonomisko kontekstu, kurā darbojas vietējie mediji.

UNESCO arī ir piešķirta vadošā loma atbildībā par 2012. gada "ANO Rīcības plāna žurnālistu drošības un neaizskaramības nodrošināšanai", kas izstrādāts, pamatojoties uz Drošības padomes un Ģenerālās asamblejas rezolūcijām. Rīcības plāns aizstāv brīvu un drošu vidi žurnālistu un mediju darbiniekiem, gan konfliktu zonās un ārpus tām, ar mērķi stiprināt mieru, demokrātiju un attīstību visā pasaulē.

² ANO Konferencē no Samoa Observer redaktora Mata'afa Keni Lesa uzstāšanās <http://www.pacmas.org/blog-post/what-role-does-the-media-play-in-achieving-sustainable-development>

³ http://www.tvnet.lv/zinas/viedokli/556304-illgadeja_lentaru_redaktore_attopieties_baltijas_krievu_tv_kanals_ir_veja_izsviesta_nauda

Rīcības plāns arī aicina ANO aģentūras koordinēt un sekmēt atbalstu valstīm pieņemt tiesību aktus, kas labvēlīgi vārda brīvībai un informācijas pieejamībai. GMFM uzskata, ka tas viss varētu būt tieši iekļaujams preses brīvības mērīšanas procesa 16.10.apakšmērķa rādītājos.

Valdībām ir jāsauc pie atbildības tie, kas apdraud žurnālistus un jāpanāk, lai slepkavas nodotu tiesai. Jo nesodītu žurnālistu slepkavību biežums proporcionāli korelē ar preses brīvības rādītāju vairāk nekā vienkārši bojāgājušo skaits. Tieši tāpēc Žurnālistu aizsardzības komiteja tagad veido "nesodāmības indeksu", kas ir papildinājums ikgadējai noslepkavoto un ieslodzīto žurnālistu dokumentēšanai. Arī turpmāk ANO aģentūra vai jebkura cita starpvaldību institūcija varētu praktiski un politiski veikt šādu uzdevumu.

Saistīta un arī pieaugoša problēma ir žurnālistu nolaupīšana, un to ir grūti izsekot sistemātiskā veidā. Vairākumā gadījumu pat nav reālu ziņojumu, jo pastāv bažas, ka publicitāte var kavēt centienus, lai panāktu ķīlnieku atbrīvošanu. Un valdības reti līdzdarbojušās šajos gadījumos.

Gads	Motīvs zināms	Motīvs nezināms	Kopā
2004	61	14	75
2005	49	3	52
2006	57	29	86
2007	70	22	92
2008	42	24	66
2009	72	3	75
2010	44	31	75
2011	47	34	81
2012	74	30	104
2013	70	26	96
2014	61	19	80

Nogalināto žurnālistu skaits no 2004. līdz 2014. gadam pasaulē

Žurnālistu kriminālvajāšana un apcietināšana ir vienkāršāk uzraugāms pasākums oficiālās varas attiecībās pret presi, bet arī tas ir problemātiski, jo piemēram, UNESCO vai jebkurai citu līdzīgai starpvaldību institūcijai ir grūti apstrīdēt atsevišķo dalībvalstu juridisko vai lietas pierādījumu bāzi.

Mediju attīstības globālie profesionālie jautājumi

Plašsaziņas līdzekļi nodrošina platformu publiskām debatēm par visām tēmām, tostarp, par attīstības jautājumiem, un tāpēc tie vairo sabiedrības iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanā, tai skaitā sociāli atstumtajām grupām un cilvēkiem, kas dzīvo nabadzībā. Informācija ir būtiska attīstībai gan personu, gan pašvaldību līmenī, tāpēc vārda brīvība, piekļuve neatkarīgiem medijiem un informācijas pieejamība ir kritiska demokrātiskai attīstībai.

SDGs Attīstības programmai būs maz izredžu, ja cilvēkiem nebūs piekļuves būtiskai un ticamai informācijai no dažādiem avotiem, lai viņi paši varētu izmantot iespējas ietekmēt lēmumus, kas var mainīt viņu dzīves apstākļus. Plašsaziņas līdzekļiem ir svarīga nozīme, palīdzot valstīm veidot attīstības mērķus un plānus, atvieglojot apmaiņu ar idejām un zināšanām, iesaistot procesā inovācijas un radošumu. Īpaši būtiska ir mediju loma valdības un citu ietekmīgu iesaistīto uzraudzībā. Tomēr mediji spēj efektīvi pildīt

tiem uzticētos uzdevumus vien tad, ja tie ir gan neatkarīgi, gan profesionāli.

Sabiedrībā pastāv pamatotas bažas par dažādu valstu plašsaziņas līdzekļu zemiem profesionālajiem standartiem, neatkarības un ētisko vērtību trūkumu, un tas mazina sabiedrības uzticību mediju efektivitātei. Šīs kapacitātes nepilnības un profesionālo standartu trūkums ir jautājumi, kas jārisina mediju attīstības un profesionālajām organizācijām. Taču šie centieni prasīs investīcijas un resursu mobilizāciju arī no citiem attīstības dalībniekiem.

Jau Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanas kontekstā pamatnostādnes paredzēja mainīt fokusu no kvantitatīvajiem rezultātiem uz palīdzības efektivitāti, politiku saskaņotību un sasniegto rezultātu ilgspēju, tomēr pamatnostādnes neapraustāja, kā šis fokuss varētu tikt ieviests - kādi būtu mehānismi un instrumenti un kā tos varētu mērīt. Tāpēc nākamajā periodā projektu un citu attīstības sadarbības aktivitāšu ieviešanā jāvienojas un efektīvi jānodrošina politiku saskaņotība attīstībai, palīdzības efektivitāte un rezultātu ilgspēja, tai skaitā, jau pamatnostādnēs jādefinē precīzi rādītāji to mērīšanai⁴.

Bieži vien plašsaziņas līdzekļi neapjauš lomu, kādu tie var spēlēt kopienas attīstībā, žurnālistiem bieži trūkst izpratnes par varu, ko viņi var izmantot. Tāpēc ir nepieciešami saskaņoti centieni, kas stiprinātu žurnālistu prasmes analītiski un kritiski ziņot sabiedrībai par attīstības politiku un tās īstenošanas plāniem.

Daudzās valstīs daudzveidīgu mediju (tostarp, alternatīvo) un informācijas avotu trūkums ir nonācis pretrunā ar plurālistiskas plašsaziņas līdzekļu vides prasībām. Šī situācija būtu jārisina ar

politiskām, reglamentējam, likumdošanas metodēm. Kā ANO vadošajai aģentūrai, kas atbild par komunikāciju un informāciju un kurai piešķirts īpašs pilnvarojums sekmēt brīvu, neatkarīgu un plurālistisku plašsaziņas līdzekļu attīstību, UNESCO vajadzētu uzņemties vadību šī mērķa sasniegšanas ceļa progresu uzraudzībā. Daudzas valstis ir pieņēmušas UNESCO Mediju attīstības rādītājus kā līdzekli, lai novērtētu virzību uz efektīvu mediju sistēmu valstī.

Plašsaziņas līdzekļu darbību regulējošām iestādēm, mediju profesionālajām asociācijām un arodbiedrībām, kā arī mediju kopienai kopumā ir jāveic steidzami pasākumi, lai nodrošinātu to, ka mediji dažādās valstīs ir ētiski, profesionāli un bauda sabiedrības uzticību un paļāvību, tādējādi palielinot savu efektivitāti cilvēces attīstības veicināšanā. Daudzās valstīs šie jautājumi ir iekļauti mediju politikas pamatnostādņu dokumentos. Diemžēl daudzās valstīs, tostarp Latvijā, šis process ilgstoši bijis atstāts vien tirgus un politisko spiedienu ietekmēs ziņā.

Lai nodrošinātu mediju līdzdalību ilgspējīgas attīstības veicināšanā, valstu valdībām politiskajā līmenī jāapņemas:

- pārskatīt juridiskos ierobežojumus, tostarp neslavas celšanas kriminalizēšanu un citus plašsaziņas līdzekļu satura vai struktūras ierobežojumus, lai veicinātu brīvu informācijas plūsmu;
- pārskatīt ieslodzīto žurnālistu gadījumus, ņemot vērā starptautiskos standartus un cilvēktiesības; veikt saskaņotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka žurnālistikā iesaistītie var strādāt bez bailēm vai uzbrukumu riska; īstenot ANO Rīcības plānu par žurnālistu drošību;

⁴ <http://lapas.lv/2015/04/lapas-komentars-par-attistibas-sadarbibas-politikas-pamatnostadnu-istenosanu-2011-2015-gada>

- izvairīties no tādām valsts ekonomiskajām svirām, kas var mazināt plašsaziņas līdzekļu brīvību, neatkarību un daudzveidību;
- panākt vispārēju piekļuvi internetam un citām IKT kā līdzekli, kas palīdzētu īstenot vārda brīvības universālumu un vienlīdzīgu piekļuvi un līdzdalību vīriešiem un sievietēm;
- veicināt daudzveidību plašsaziņas līdzekļos, tostarp radot pozitīvu ekonomisko vidi ar atbilstošiem stimuliem, veicinot vienlīdzīgas iespējas sievietēm un vīriešiem plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesībās un lēmumu pieņemšanā; ieviest sistēmu, lai veicinātu lielāku plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību caurredzamību;
- radīt tiesisko vidi, kurā sabiedriskās, komerciālās un kopienu raidorganizācijas ir spējīgas nodrošināt ar informācijas un komunikācijas vajadzībām dažādus indivīdus un sabiedrības grupas;
- nodrošināt sabiedrisko (valsts) mediju redakcionālo neatkarību, tos aizsargājot pret politisku iejaukšanos un atbilstoši finansējot, lai nodrošinātu kvalitatīvu saturu sabiedrības interesēs;
- atbalstīt kvalitatīvu izglītības un apmācību nodrošināšanu žurnālistiem un mediju speciālistiem, tai skaitā par attīstības debatēm;
- cīnīties pret vēsturisko diskrimināciju un aizspriedumiem, kas kavē vienlīdzīgi izmantot tiesības uz vārda brīvību indivīdiem un grupām;
- veicināt programmas par plašsaziņas līdzekļu un informācijas izmantošanas kompetencēm - lai visi iedzīvotāji, ne tikai bērni un jaunieši, spētu atrast, novērtēt un izmantot informāciju, kā arī izveidot un izteikt savu viedokli, tostarp, kas attiecas uz attīstības debatēm;
- sistemātiski vākt un padarīt pieejamu sabiedrībai, tostarp digitāliem līdzekļiem, informāciju, kas ir saistīta ar attīstības jautājumiem, vienlaikus aizsargājot privātumu.

Mediju organizācijām, profesionāļiem un sociālo mediju lietotājiem jāapņemas:

- veicināt cieņu pret augstiem profesionālajiem un ētiskajiem standartiem žurnālistikā;
- veikt konkrētus efektīvus pasākumus, lai novērstu dzimumu un citus stereotipus, aizspriedumus un prakses, tostarp ieradumus vai praksi, kas apdraud indivīdu iespējas baudīt tiesības uz izteiksmes brīvību;
- tiekties uz pienācīgu laiku un resursu atvēlēšanu pētnieciskai žurnālistikai.

Latvija mediju politikas attīstība – lokāls piemērs globālā kontekstā

Latvijas mediju kvalitāte un daudzveidība, žurnālistu profesionālisms un mediju lietojuma prasmes, kā arī Latvijas mediju vides aizsardzība ir nozīmīgākās problēmas, kas, saskaņā ar iepriekšminētajām globālajām iniciatīvām, būtu jārisina Latvijas mediju sistēmā.

„Reportieri bez robežām”, kas ik gadu nosaka preses brīvības indeksu dažādās valstīs, Latviju 2015.gadā 180 valstu konkurencē ierindojusi 28. vietā⁵. Beidzot ir apsteigta Lietuva, kas, salīdzinājumā ar 2014.gada 37.vietu un 2013.gada 39.vietu, ir ievērojams kāpums. Tomēr, ja apskatām

⁵ <https://index.rs.org/#!>

Latviju kontekstā ar citām Centrālās un Austrumeiropas valstīm, aina rangā, kur ilgstoši pirmo vietu ieņem Somija, nav pārāk iepriecinoša:

Valsts	2015.	2014.	2013.
Igaunija	10.	11.	11.
Čehija	13.	13.	16.
Slovākija	14.	20.	23.
Polija	18.	19.	22.
Latvija	28.	37.	39.
Lietuva	31.	32.	33.
Ungārija	65.	64.	56.

Būtiskākās problēmas, kas risināmas valsts politikas līmenī Latvijā, saistītas ar mediju daudzveidības veicināšanu, izvairoties no tādām valsts ekonomiskajām svirām, kas var mazināt plašsaziņas līdzekļu brīvību, neatkarību un daudzveidību. Īpaši šis aspekts jāņem vērā, jo Latvijā ir salīdzinoši neliels tirgus un divas dominējošas mediju valodas.

Ir jādomā arī par to, kā radīt tiesisko vidi, kurā sabiedriskās, komerciālās un kopienu raidorganizācijas ir spējīgas nodrošināt ar informācijas un komunikācijas vajadzībām dažādus indivīdus un sabiedrības grupas, tai pat laikā saglabājot augstus žurnālistikas profesionālos standartus un neatkarību. Nav atbalstāma prakse, ka vietējās varas neatkarīgus izdevumus aizvieto ar saviem, par sabiedrības naudu finansētiem orgāniem.

Jau ilgstoši tiek debatēts, kā nodrošināt elektronisko sabiedrisko mediju redakcionālo neatkarību, tos aizsargājot pret politisku iejaukšanos un atbilstoši finansējot, lai radītu kvalitatīvu saturu sabiedrības interesēs. Viens no veidiem varētu būt sabiedrisko mediju iziešana no reklāmas tirgus, attiecīgi palielinot finansējumu. Tāpat nepieciešams pārdomāt, kas uzraudzīs un izvērtēs

sabiedriskā labuma funkcijas efektivitāti un atbilstību – NEPL padome vai kāda jauna institūcija, lai novērstu situāciju, ka sabiedriskos un komerciālos medijus uzrauga viena un tā pati iestāde.

Īpaši svarīgs aspekts Latvijā ir arī ne vien žurnālistu izglītības kvalitātes pilnveidošana, bet arī plašsaziņas līdzekļu un informācijas izmantošanas kompetenču veicināšana, lai visi iedzīvotāji, spētu atrastu, novērtēt un izmantot informāciju, kā arī izveidot un izteikt savu viedokli. Šo prasmju apgūšana jāievieš gan formālajā izglītībā, gan pieaugušo izglītības programmās.

2015.gada aktualitāte Latvijas mediju telpā ir saistīta ar Krievijas veikto informācijas karu, kas īpaši ietekmē Latvijas Austrumu daļas iedzīvotājus. Ir izskanējis viedoklis, ka Latvijas sabiedriskajā medijā būtu nepieciešams jauns TV kanāls krievu valodā. Par to, kā liecina *lr.lv* rīcībā esoša informācija, jau bija vienojusies valdības koalīcija. Tomēr šī dokumenta autore pievienojas tiem viedokļu paudējiem, kas uzskata, ka šāds kanāls nav attaisnojams ne no profesionālā, ne nacionālās valsts aizsardzības viedokļa. Kanāla aizstāvji uzsver, ka krievvalodīgo iekļaušana nacionālajā sarunā ir Latvijas drošības jautājums. Tomēr, ja tiks radīts šāds TV kanāls, ir arī bažas par latviešu valodas telpas samazināšanos un apdraudējumu. Kultūras ministre Dace Melbārde (NA) pamatoti aicina stiprināt jau esošos medijus, jo naudas Latvijai ir maz. „Mediju eksperti jau pauduši, ka, lai jauns medijs iegūtu auditoriju, ir nepieciešams ļoti daudz laika un naudas. Tā kā mums nav ne viena, ne otra, tad trešā kanāla izveide nebūtu prātīga,” viņa uzsvēra intervijā NRA.

Protams, ka izvēle par sabiedriskā medija saturu un valodu ir nacionālās politikas jautājums. Tomēr būtu vērts ieklausīties profesionāļu viedoklī. Gaļina Timčenko, kas

ilgus gadus vadījusi Krievijas mediju lenta.ru, skaidro: „Mēs necīnāmies pret režīmu, mums nav tāda uzdevuma. Mūsu galvenais uzdevums – informēt cilvēkus par to, kas notiek. Mēs nezinām visu patiesību, bet varam teikt, ka mūsu sniegtā informācija ir pārbaudīta, šķiet uzticama, un mēs ar savu vārdu garantējam, ka konkrētais avots ir uzticams. Mēs neuzņemamies ļoti daudz. Krievijas mediju

lielākā nelaime ir tāda, ka viņi pēkšņi sākusi justies kā patiesības nesēji pēdējā instancē. Toties mēs sakām – mēs nezinām visu patiesību. Mums ir informācija, kas ir pārbaudīta un kuru apstiprinājusi citi neatkarīgi avoti, un tāpēc mēs to sniedzam jums”⁶.

Lūk, arī recepte mediju lomai ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai un mediju attīstības sadarbības programmām.

Materiāls izstrādāts Latvijas Platformas attīstības sadarbībai projekta “Glokalizācija – vietējā atslēga globālai attīstībai. Eiropas gads attīstībai 2015 un ES Prezidentūras projekts Latvijas ES Prezidentūrai 2015” ietvaros ar Eiropas Savienības (90%), Sabiedrības integrācijas fonda (5,42%) un Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas (4,58%) finansiālu atbalstu. Autore: Anita Kehre, mg. soc. sc., GFMD (Global Forum for Media Development) biedre. Par materiāla saturu atbild tā autore un tas nekādā veidā neatspoguļo Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

Projekta īstenotājs:

Projektu līdzfinansē:

Latvijas Republikas
Ārlietu ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonda

Projekta aktivitāšu ieviesēji:

homo ecos:

Latvian Rural Forum

⁶ <http://www.tvnet.lv/zinas/viedokli/556304->

[ilggadeja_lentaru_redaktore_attopieties_baltijas_krievu_tv_kanals_ir_veja_izsviesta_nauda](http://www.tvnet.lv/zinas/viedokli/556304-ilggadeja_lentaru_redaktore_attopieties_baltijas_krievu_tv_kanals_ir_veja_izsviesta_nauda)